

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint ötször: vasárnap, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám Gergurov-féle házban.
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

Felölös szerkesztő:
Dr. MOLNÁR GYULA.
Kiadják:
Gruda Pál és Társa.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Neptanítóknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr. a vasárnapi szám 10 kr.

Wekerle beszámolója.

Wekerle Sándor miniszterelnök i. hó 5-én tartotta képviselői beszámoló-ját nagybányai választói előtt.

Ha a kormányelnök — bár mint képviselő nyilatkozik is a politikáról, — nagyobb érdeket kelt az maga iránt, — sem hogy szó nélkül lehetne hagynunk.

Wekerle Sándor miniszterelnök egyszerű, keresetlen nyelven minden czikornya nélkül szólott választóihoz, — s azok révén az egész országhoz.

Beszédben első sorban szemlélt tartott a sikerre vitt egyházpolitika fölött, el nem mulasztva a nemzeti pártot következetlenséggel vádolni. De a nemzeti követelések megvalósítása iránt tett ígérését csak futólag érintette, jelöl annak, hogy arra maga sem fektet már nagy súlyt.

Az egyházpolitikai reformok sikeres megoldása fölött tartott öndicséret után a kormányelnök a jövő munkaprogramját állította föl.

A közigazgatás reformja képezi

a megoldandó problémák legfontosabbját.

E kérdés megoldásánál a kormány irányadó elvét a közszabadságok megóvása képezi. Ezt mondja Wekerle. De nem ezt hirdette-e Tisza s Szapáry is.

A közszabadságok megóvása a közigazgatási bíróság olyatén kontemplálása mellett, melyet Hieronymi terjesztett a képviselőház elé, melynek súlypontja a főispán elnöklété alatti bíraskodásban rejlik, nem egyéb üres frázisnál.

Látjuk a közszabadság megóvása iránti érzéket most is. Itt van például a Szemző-féle hidkarfal. Az a belügy-miniszter akar tekintettel lenni a közszabadságra, a ki képes volt helyben hagyni ama hidkarfal lebontása iránti önkényű intézkedést.

És Wekerle így szaval Nagy-Bányán:

„Nincs olyan politikus, a ki a közszabadság rovására öhajtaná e kérdéseket megoldani, mert a közszabadság, az államot kivéve, mindennél fontosabb. Ezért létesíteni kell intézetiokat a közszabadság megóva-

sára s ezért kívánjuk az autonóm jogkörök kiszélesítését, az ellenőrzés kötelezővé tételét s a közigazgatási bíraskodás behozatalát s a közigazgatás egyszerűbbé tételét.

De a kérdések megoldását a már eddig elvállalt kötelezettségeken túl ne komplikáljuk, mert különben a sok junktim lesz ez elvek temetője. Én nagy súlyt fektetek a közszabadságokra, de semmit sem tartanék oly veszélyesnek, mintha a sürgős megoldást igénylő kérdések elodáztatnának, mert a biztosítékok egyike, vagy másika, vagy azok mindegyike megteremtve nincsen. Alkotmányos életben az organikus törvények keretét a közszellem tölti be s ez a közszellem kiküzdí igazait, ha azok nincsenek is törvénybe iktatva. Azért senki se higgye, hogy az adminisztratív kérdéseket egy csapással meg lehet oldani.”

E szavak konganak ugyan az ürességtől, de azért egy hangzatos frázis erejével élni kívánnak. Közszabadság! milyen jól is hangzik ez!

De Wekerle ezenkívül a nemzetiségi kérdésben is nyilatkozik. — Mit mond? — Ugyiszólván semmit! A mit mindenki tudott nála nélkül is. Hogy Magyarország polgárai egyenjogúak nemzetiségi különbség nélkül. Ezt a

TÁRGZA.

Homlokodon felhő, bánat . . .

Homlokodon felhő bánat: —
Köny áztalja szempilládat, —
Bús halovány a két arczod, —
S azt mondd, hogy nincsen bajod . . .

S boldog is vagy, még azt mondd —
Nem bánatlanok: bánat, gondok . . .
Hogy szíved, mint máskor, csendes,
Dobbanása nyugodt, rendes . . .

A ki boldog, nem így néz ki!
A te kebled bí, baj vérdi —
S panasza bár nem nyíl ajkad,
Szíved, látom, majd megszakad, —

Néz a rózsát, üdén nyíltól;
Tavaszkor a feslő bimból;
Mezét a virágos rétnél,
Hej! ki, mint te, nem úgy néznek.

Beleg a te tested, lelked,
Tűz emészt: a szerelmed, —
De hamvadni hagyod inkább,
A legvégső, izzó szikrát, —

Tűzét égő szerelmednek —
Üdvét, hitét a lelkednek,
Búske lélek! — s inkább megvetsz,
Mint kimondd ez egy szót: szeretsz? . . .
Herke Mihály.

A fénygolyó.

— A „Zombor és Vidéke” eredeti tárczája. —
Kihajlok az ablakon, hogy a kellemes esti levegővel tele szívjam tudómet s gyönyörködjem a zsbongó emberáradatban, mely itt lenn hullámzik, nevetgél, zajong s ellepi az aszfaltot: gyönyörű nyári este van. Az utcázat felöntötték s a por leülledpet. A levegő egy kissé tikkadt ugyan még a meleg délután folytán, de valami mámorító van benne; különben is az est mindig álmodozóvá teszi a kedélyt, egészen kiforgatva rendes karakteréből. A kivilágított körut, a villamos kocsi tovarobogása, az emberek százának nyüzsgő csoportosulása s az Andrassy-ut felől idelátzó fény — ha nem gondolok a köznapiságra s arra, hogy ezeket minden nap láthatom — egész elfoglaltá teszi lelkem.

Ablakom alatt egy dívatkereskedés villamos lámpása terjeszti vakító világát; ezüstfehér sugarai szétömlenek s a fény kápráz-

tató, bódító szép. Egészen ráhajlom az ablakpárkányra, mintha csak közelebb akarnék érni a fénygömbhöz, belé akarnék dőlni a mágneses körbe, s benne megégni.

Most veszem csak észre a millió parányi legyeeskét, mely körülre repked. A perczekig élő apró muslinczák rajongva csapkodnak fényárjában, rámásznak a tejszínű üvegre, ellepik egész felületét s valóságos harc folyik közöttük. Itt-ott egy nagyobb, hatalmasabb szárnyu molypille röpdös, belé akar furaodni az üvegre, rá akar maszni az izzó szénlemezekre, — majd kábúla bukik alá s a többi előtör, boldogan, hogy elfoglalhatja a tért, mit a másik előlük elhódított. Érdekes kép ez: az ember önkénytelenül philosophál. A millió mozgó pontosca lázas vergődése, a vakító fény közelemben, az ablakom alatti nyüzsgő moraj — s azok a végtelenbe nyúló lámpasorok a köruton: bohó játéokra ingerlik agysejtjeimet.

A gondolatok chaosában képzetek csoportosulnak, itt-ott egy axióma erledődik — s lépésről lépésre, remek inductióval megszületik egy fogalom, mely uralkodni kezd, itélni a többiek felett, egybegyűjti a többi apróbb gondolatokat — s megszületik a philosophia.

„A fénygolyó” a pompa, magyari élet

jóravaló s hazafias nemzetiségek tudják s megbecsülik. De az izgatók nem oda tendálnak, hogy külön jogokkal bírjanak. Céljük egyszerűen az állameszmét ingatni meg. Ezek megfélemlítésére Wekerle nem tud panaczeit.

Politikai hírek.

Magyarország és Románia. „Kálnoky gróf az idén, tavaly is, ismételten igen erélyes és sürgős figyelmeztetéseket intézett a román kormányhoz a romániai izgatónak a nemzetközi jogot sértő, a magyar állam érdekeivel szemben egyenesen ellenséges üzenetei miatt, a kik a román nemzetiségű magyar állampolgárok körében hazaáruló fondorlatokat üzletszerűleg pecsempszékné és pénzszökevényekkel támogatnak. Ezeknek a felszólalásoknak gyakorlati eredményét mindenestre csak akkor lehet várni, ha a román kormány a saját állami és monarchikus rendje érdekében kénytelen lesz a parlamenttől új törvényhozási felhatalmazásokat kérni, hogy sikerrel felléphessen a román sajtó egy részének anarchista, mindennap büntényeket prédikáló üzenetei ellen. A román kormány a belpolitikai anarchia ily excessusaival szemben ma épp oly tehetetlen, mint a francia és az olasz kormány volt a sajtótörvény reformja és az anarchista büntények és propaganda ellen hozott törvények megszavazása előtt. Kálnoky gróf a delegációk ülése alatt magyar delegátusok elé, a nélkül, hogy interpellációra várna, kimerítő felvilágosításokat fog ez ügyben terjeszteni.”

Változások a diplomáciai karban.

Ehrenthal báró szent-pétervári nagykövetségi tanácsos kinevezését bukaresi követté biztosnak tartják, minthogy Goluchovszki gróf ragaszkodik lemondásához.

Képviselői beszámoló.

Mint halljuk városunk országgyűlési képviselője dr. Drakulits Pál a jövő hó folyamán összes választóinak eddigi képviselői működéséről beszámolni, s ez alkalmat egyuttal felkívánja

használni arra, hogy a helyzetről nyilatkozzék.

Műveljük a jellemeket.

A hogy a növényvilágra az éghajlat s a talaj minősége van befolyással: ugy van jótékony vagy kártekonny hatással a jellemre a nevelés, mely tulajdonságánál fogva legjobban hasonlít az ásványhoz: mert mennél tökéletesebb a csiszolása: annál több százelekkel növekedik értéke. A gyémánt óskari vagyis eredeti állapotban inkább ritkább minőségű kőzet és csiszolás által a legdrágább kőnek közzé soroztatik. Így vagyunk a jellemmel is, ezt is ki kell emelni a hozzá tapadt salakból, hogy kincsese váljon s forgalmi értékéből le ne vonjon az idő s mit tapasztalunk? — hogy az oly semleges és jelentéktelen lelki sajátság a mai közfelfogás szerint, hogy sem a család, — sem a közoktatástügyi mérvadó körei vagyis illetékes és hívatott tanfőurai, — sem általában a társadalom nem gondolja és nem fejleszti.

Pedig a jellem az erények szülőanya, — ha kiforrta magát s megszilárdul: nem fog megállapodni, de leereszkedik a szív mélységébe, kutat nemes fémek után s kincsekkel megrakodva emelkedik ki az úrból.

A családban igen felületes alapra fektetik a lélek művelését. A legelső baj azonban, hogy a szülők nem állapodnak meg egyöntetű nevelési módban, mert míg az apa szigorú a gyermek hibái iránt s minden bűnéért megfenyíti: addig az anya tulságos engedékeny s nem egyszer válik a gyermek büntársává, csakhogy az kikerülje a dorgálást. Ez a helyzet alkalmas arra, hogy a gyermek megtanuljon hazudni s kerülni a bünt, de nem erkölcsi undarból: hanem phisikai kényszerből, hogy ne szolgáljon okot az ültekekre és más megfenyítésre.

Nem ügyelnek arra, hogy a gyermek minő körökben jelen meg? — kikkel érintkezik? — minő hatással van rá a külvilág? — minő hajlamok kezdenek benne a fejlődés útja felé törni? Nem óvatosság az egy-

mással érintkezésben, pedig hányszor és hányszor egy mozdulat, egy taglejtés, egy meggondolatlanul kiejtett szó örök nyomotkát vés a gyermek szívébe, ki a legelső benyomás iránt fogékony. Magában véve nem elég a gyermekben felcsillámló gyarlóságokat zabolázni s azokat a gyakorlatban alkalmazott nevelési eszközökkel irtani próbálni: példával kell rájuk hatni, — a magyarázatot nyomom kövesse az élő bizonyíték — és a felhozott példának a gyermek közvetlen környezetében kell lenni; mert csak így érhető el az óhajtott eredmény.

Ne higyük, hogy az a gyermek, — ki szórakozottan s elmerülve babrál játékszereivel: — nem figyel társalgásunkra. Mohó kíváncsisággal ügyel minden szavunkra, — alattomosan lesi mozdulatainkat s a hallottak és látottak élénk emlékében maradnak; minek káros utóhatása rövid idő múlva jelentkezik. Először csak szokás alakjában uralja a lelket, azután meggyökeresedik a természetben s rendes lelki tulajdonná növi ki magát, mely állapotban nem igen lehet kiirtani.

A tanügy szintén figyelmen kívül hagyja s nem támogatja a lelki működést; látunk e téren mindennemű újítást behozni az értelmi tehetségnek a kiképzésére, sőt a tanügyi vezető elemei a test apolását is rendeletileg hagyják meg a tanári karnak, — rendeztetnek e célra játéktanfolyamokat s általában az egészségügy fenntartására a legkülömbözőbb rendszabályokat foganatosítják; de hogy a tanuló ifjuság lelki világának nevelését is körvonalazná a tanügyi törvény: azt mi nem. legfeljebb késői unokáink fogják elérni. A mostani tanítási rendszer se nem buzdító, se nem képző, csak az agyat terheli meg a város ismeretekkel.

A tudományak a lélekkel kapcsolatban kell állani, különben tévutakra sodortatik az ifju s nem tudja megkülönböztetni az emberi méltóságot a szolgáló minőségtől. A míg a nevelés tan pusztán az elme művelésére fog terjedni s nem a szívre is: mindig rettegni kellesz attól, hogy ez óriási szellemi hódítás előbb-utóbb erkölcsi forradalmat támaszt.

A társadalom is csak oktató szerepekre

a millió apró legyek: az emberek: az észnélküli vergődés: a mai társadalmi character, a „strebereskedés.”

Az a légy azt hiszi, hogy ő boldogabb itt a villamos fénygolyó körében, mint a réti virág kelyhén; azt hiszi neki oda kell röpülnie, abban a fényben kell élnie; s nem tekint azt, hogy szervei gyengék s nem bírják ki valamennyien az intenzív világosságot, — nem tekint semmit, nem gondolkodik: csak repül feléje, s boldog a míg odaigyekszik, . . . repül feléje, mert valami vonzza: az ösztön, a nagy fény s a többi legyecské óriás tömege. Különösen a tömeg a vonzó! Valaki hirtelen felfedez valamit, kettő-három hozzá siet, a három után tiz, azután valamennyi: s kész a tömeg, mely bármire rááll, a mit a közérzület határozott vagy egy demagog dictál; — s az egyéniség elvész, mint az egyes vízecspeccskék, ha tócsává futnak össze. Ki gondol másra, mint arra a mit az ár akar? — egyáltalán semmire sem gondolnak. — Ezt a tömeget kitűnően lehet vezetnie annak, a ki hozzáért; ez a tömeg nem tud érezni, nem tud önállóan cselekedni: ordíts rájuk s urukká léssz. — Hozzanát kiálthat ugyan az a tömeg, mely e pillanatban rabolt és öldökölt.

De mindennél nagyobb vonzerővel bír a fenomenális, a nagyszerű. Ha rád rohan a kutyasereg: dobj kőzöt nekik s elhallgatnak; valahonnan óriási zaj hallatszik: ott hagynak téged is, a kőzöt is, a kölyküket is — az a nagy zaj érdemesebb arra, hogy ott ugassanak.

. . . A fénygolyó! . . . az a vakító fénygolyó!

Nézd azt a millió parányi legyet, mely eszeveszetteen gyülekszik feléje; röpkedése, keringése, vergődése örületes! S mindegyik olyan fényes akar lenni, ahhoz a pompához méltó. Valami ösztön sugallja, hogy hagyjunk oda mindent, áldozunk fel mindent: a nemeséget, a nagyságot, az ambíziót a komoly felé; — azután a caractert s a becsületet . . . csak abban a fénygolyóban legyünk, mely oly ragyogó, oly szép! . . .

El kell érni, bármibe kerül is! S ha nem sikerül a rendes úton — nohát: sikerülni fog a *másikon* — a tetetés által. Féltre az önérzettel! Nekünk nem elég, ha *megélhetünk*: nekünk fény, pompa, dicsőség kell! Vagy koldus, vagy nábob — középut nincs. S ha nem is vagyunk valóban olyanok, mint a kik ebbe az osztályba tartoznak; ha tényleg nincs is módunkban velük lépést

tartani, de kell! — nos itt a ruha s a ki abba bujlik, azt senkisémmé kérdi: tiszt-e az elfedett test? A gérok elég, — a gérokba gentlemanek bujnak.

. . . Az a fénygolyó, az a vakító fénygolyó. —

Mily büszkén terjeszti szét sugarait: kacér mosolylyal, akár egy körülrajongott kis cocotte, ki hideg bár és érzéstelen, de megörültsz érette күzdelmeiben. . . Nézd, nézd azt a káprázató fényt! A szem elvaku s csak azt tudja kérdeni a megbomlott felfogás: mi az? nemde megfoghatatlan, érthetetlen egy rejtély — valami isteni szép! . . .

. . . Pedig igen egyszerű biz az: két szemlézeme, mik az ellenhatások alatt izzanak. — Megnyomsz egy gombot: eltűnik; megnyomsz egy másikat: ismét izzik tovább. — Emberek készítették és készítik százával.

Igen egyszerű masina biz az.

Egyszerű az élet, habár azt hisszük, hogy valami megfoghatlan örök rejtély.

Virtel Ferencz.

vallalkozik, míg a tényleges munkától visszariad. Megelégszik avval, hogy az uralgó be-
tegségeket megállapítja, — azok lefolyását
ismerteti, — utóhatását magyarázza, — ter-
jedésének megállítására óvintézkedéseket ajánl;
de hogy a gyógymódozatok és utasítások
előterjesztése helyett átvénné a kezelést: arra
nincs elég erkölcsi érzülete. Jajveszkel és
kétségbeesik, hogy az atomos kór már az
egész testet elborította, önkivültre ébred
zsbibadt aléltágából s ékesszóló beszéddel
akar hatni a megmételtyezett lelkekre: pedig
tapasztalhatja, hogy elméleti előadásainak
semmi gyakorlati sikerük nincs.

A jellemtelenség a léha, közönyös ne-
velésből keletkezik, mit ivadékról ivadéka
örökség gyanánt hagyunk s a társadalom
meg fellelttségével nemcsak előmozdítja a kétes
jellemek szaporodását: de nem ritkán az
igazi jellem fejlődését is megakasztja rom-
lott felfogásával s az így erőszakosan feltar-
toztatott megnyilatkozás megboszulja önmagát,
de gyilkját bele mártja a társadalomba is,
mint büntetésébe.

A jelenkor eihoresodott nemzedéket
nevel, megöli a jellemet még csecsemő kor-
rában s csak a fattyúhajtást gondolja, —
ferde forgalmakat s nézeteket terjeszt a
valódi jellemről: azért a mai korban nem
igen találunk jellemeket, — ennek művelődés
történelme nem fog ily nagyságokat bemu-
tatni az utódoknak: de annál több elvtaga-
dót s honárulót, kik nem az eszményért
küzdöttek, hanem a hatalom és a pénz ural-
mának voltak megvesztegetett szolgálói. Vagy
mutassunk csak férfiakat, kik képesek vol-
nanak a honért vértanu halált szenvedni, —
kik a köző előmozdítása érdekében konz-
nekül működnek közre, — kik elveikért a
számkivetést fogadnak el, semhogy a durva
és erőszakos hatalom bálványá előtt meg-
hunyászkodjanak. Valjon minő kegyelettel
fognak az utódok visszagondolni ezekre az
ősökre s minő példa fog előtűnik utmutatás
és követés gyanánt állani?

Korbácssal kergetjük ki a jellemet a
családból, a tanintézetekből s a társadalomból
s engedékeny bábokat nevelünk gyermekeink-
ből. A szolgaság bélyegét lehet rásűtni a
mostani időkre, melyeknek férfiai nem ren-
delkeznek akarattukkal, de alárendelik azt a
hatalom — és más anyagi befolyásnak;
gyámság alá helyezetik magukat s meg-
búszkák az erkölcsi szolgaságra.

A szabadság és egyenlőség megalapítója
érdemeinek egyszerű elismerését és méltány-
lását is ki kell erőszakolni, míg egy másikat
kinek összes érdeme abban áll, hogy a klikk-
rendszer létjogosultsága mellett agítal s fel-
sőbb utasítások értelmében működik: —
banquette, fátylászmenet, diszkiüldöttség, jegy-
zőkönyvi megörökítés és diszpolgárság —
változatos műsor — kíséretében tüntenek ki.
Mi mellett argumentál ez is? hogy a jellem
kiveszett az emberekből s mint megátkozott
szellem kísért közöttünk, mely elől borzadva
menekülnek el.

Látjuk, hogy a hazafiság leple alatt
mily szemérmetlen szédelgést üznek, látjuk,
hogy a kegyeletes célokra adományozott
filléreket esikasszak, — látjuk, hogy a bűn
palástolására mily hatalmas érdekszövevények
létesülnek, hogy a kik ma eszmékért har-
colnak: holnap — eldobná maguktól az
erkölcsi függetlenséget, mint a rongyos ruhát
— az anyag hatalmát hirdetik és ez mind a
— jellemtelenség kifolyása.

Alapítunk közművelődési társulatokat,
— létesítünk tudományos egyesületeket, —
szervezünk tanulmányutakra és felfedezésekre
induló társaságokat: az anyagi és szellemi
tökélynek valóságos eldorodóját éljük, csak
az erkölcsi életben nem érvényesítünk nyi-
tásokat. Korhadt intézményeinket politikai,
társadalmi, irodalmi, művészi, közgazdasági,
culturalis stb. téren reformáljuk; egyedül a
lelki művelődéssel szemben helyezkedünk
nemleges állápontra.

Vadul rohanunk neki a civilizáció-
nak: nem mérlegeljük erkölcsi tartalmát,
pedig a haladásnál az erkölcsi súly irányadó,
— ez képezi annak a leglényesebb rész-
vét; — mert minden tökéletesbülés csak
ugy maradandó, ha az alkotott művek alap-
eszméje: az erkölcs. Vittassuk csak meg
morális oldaláról s tanulmányozzuk behatóan
e büszkén hirdett fejlődést s mámoros
diadalérzetünk mindjárt csökkenni fog.

Korunkban nevelés az ideális gon-
dolkozás és emberszeretet, mert nagy jelle-
mek elvéte, szörványosan akadnak s azért
nyomul előtérbe azon materialis felfogás,
mely „a czél szentesíti az eszközöket“ jel-
szava alatt magával ragadta azt, ki tiltakozik
az erkölcs kivégzése ellen. Bemecsköljük
s megtépjük az érnét, — kigúnyoljuk az esz-
méket s rabságba vetjük a lelki szabadságot;
mert az anyagiságból eredő fogalom ellen-
tétben áll az erkölcsi törvénnyel, mely vé-
delmébe veszi az érnét s maga alá rendeli
az anyag szereplését, korlátot és irányt
jelölve ki annak térfoglalását.

Elhomályosodik a szép és nemes, —
feledésbe vész a honszeretem, — eltűnede-
nek a magasatos elvek, — meggyalázzák a
honfit, — üldözik az önértetet s leköpi a
meggyőződést s az emberiség megrészegedve,
roskad össze az anyagi dobrodások sülyes-
tőjében. És nem vetjük meg őket erkölcsi
tehetetlenségükért, — sőt, ha leszálnanak az
erkölcsi magaslatról: az határozott előmenet-
let és tiszteletet jelent számukra. De minek
is ütköznénk meg e napirenden levő dolgok-
kon: napjára beletörődünk már a fordított
erkölcsi világrendbe, hogy most azon ütkö-
zünk meg, ha valaki elég vakmerő az esz-
ményt egyedüli fenntartójának elismerni.

És bizony ily jámbor hit, ennyi naivítás
nemis a czinikus és kivetkőzött 19. századba
való, mely már a gyermeket kiábrándítja
abból a balhiedelemből, hogy a szép és
fenségesnek volna értéke s mely még alig
csacsogó korában képmutató szerepeket erő-
szakol rá. Nevel farizeusokat, kik álarcz
alá rejtözve — csak színelik az emberi
méltóságot; alattomban meg az ideálmusz
megőlésén munkálnak közre.

Bereghy Helén.

Hírek.

— **Plébános kinevezés.** Mint érte-
sülünk a palánki plébánossa kinevezett
Schróder György helybe gákovai plébánossa
Rockenstein Nándor ottani helyettes plébános,
volt katonai felkész nevezetett ki.

— **Alapszabályok jóváhagyása.** A
belügyminiszter a rigyiczai, szablyai és a kátyi
első temetkezési egyetlek alapszabályait a
bemutatási záradékkal ellátta.

— **A megye főispánjainak arcz-
képcsarnoka.** Örömmel értesülünk, hogy a
megye főispánja immár megszerezte mind-
azon elődeinek arczképét, kik 1698. év óta
a megyét kormányozták. A főispáni arcz-

képcsarnokban megvan most gróf Hadik
András, báró Podmaniczky József, gróf Szé-
chenyi Pál, gróf Csáky Imre, gróf Pataticz
Gábor Hermann, gróf Csáky Miklós, gróf
Klobusiczky Ferencz, gróf Battyányi József,
gróf György Ferencz, szentgyörgyi Horváth
Antal, báró Rudich József, Mihajlovits Miklós,
Mártonffy Károly és Gromon Dezső arczke-
pei s ez arczképek a főispáni fogadó terem-
ben vannak elhelyezve.

— **Egy fiatal leány öngyilkossági
kísérlete.** Apatinban nagy feltűnést kellett
mostanában egy szép fiatal leány öngyilkos-
sági kísérlete. Az apatini bírósági végrehaj-
tónak Oláh Istvánnak leánya, Oláh Ida
ugyanis, mint levelezőkön jelenti, csütörtökön
morliumoldatot ivott. Szerencsére észrevették
szörnyű tettet s a gyorsan előhívott orvos
visszaadta családjának a fiatal leányt. Öngyil-
kossági kísérletének okát nem tudják.

— **Fertőtlenítő gépek bemutatása
a megyeház udvarán.** Említettük volt
lapunk mult számában, hogy a megye a
kolera elleni védekezés hatályossá tétele
czéljából a községek számára desinfiációs
gépet választ ki több budapesti czég által a
megyei palota udvarán megtartott kísérletés
nyomán. A próba desinfiációs f. hó 7-én
d. u. 4 órától fogva hoszu időn át ment
végebe s azt eredményezte, hogy a Walsér
Ferencz-féle kitűnő szerkezetű gépek tüntek ki,
mint a fertőtlenítésre egyedül alkalmasok. A
többi gép nem képes száz fokú gőzt állan-
dóan produkálni, a nélkül pedig a fertőtlenítés
nem tökéletes. Hogy a szakférfiak mely gé-
peknek fognak előnyt adni, még nem tudni,
de az alispán különben is fentartotta maga-
nak a végelhatározást. A szakférfiakból álló
jury határozatát mint halljuk holnap, szerdán
d. e. 10 órakor hirdetik ki.

— **A zombori kórház fertőtleni-
tése.** A zombori kórházban egy férfi törő-
karját kötözték be, aki nem sokára allgőrös
és derme betegség iszonyu kínjai között meg-
halt lakásán. Ezen betegségnek ragályozó
természete nincsen, hanem az orvostudósok
állítása szerint idegvegek zúzódása és egy
a betegségnek előidéző hatány befolyása foly-
tán keletkezik: — bár meghülés folytán is
gyakori e betegség. A kérdéses esetben,
— melyet a boncolás is igazolt, — esonszálán-
kok sértettek az ideget és a dermet az-idezte
elő, — tehát a fertőzésnek semmi nyoma
sem találtott. Mindenesetre igen üdös dol-
golt volt a zombori kórház helyiségeit alapos-
san desinfiálni, de miután a legideálisabb
desinfectio után is felléphet a betegség, e
desinfectióból nem kell azon következtetést
levonni: hogy esetleg a kórházban az alapos
fertőtlenítés nélkül a betegek a derme ragály-
nak lettek volna kitéve.

— **Megörült rendőr.** Plávsits Sán-
dor városi rendőr mar napok óta feltűnően
viselte magát. Miután az elmeháborodottság
jeleit konstaltták, melyet valószínűleg nap-
szúrás okozott, egyelőre szabadságotvalva orvosi
megfigyelés és kezelés alá helyezték.

— **Uj színház Bácskában.** Az ujvi-
dédi diszes uj színházat, mely létrejöttét
leginkább Dungserszky Lázár nagybirtokos
hazafias aldozatkészségének köszöni — mint
bennünket Ujvidékről értesítenek — még e
hóban elkészül és a jövő hó folyamán ünne-
pélyesen át lesz adva rendeltetésének. Az uj
színházban Zoltán Gyula társulata fog
működni.

— **Evangelicus pap, ki a szószék-
ről izgat.** Különös dolgot olvasunk az
„Ujvidéki Hírlap“-ban. Azt írja ugyanis, hogy
Kottler Otto bulkeszi evangelikus pap a
szószékéről azt hirdeti, hogy a polgári ház-
zasság nem házasság, s hogy a férj változ-
thatatja az asszonyt mint a gunyát.

— **Önértetes tamburás.** A mult szerdai
gör. kel. ünnep alkalmával egyik ujvidéki szá-
llason mulatótt Miladinovics Zsivan többde-
magával. Éjfél felé azonban, ittás állapotban
becsmerelőleg nyilatkozott Krszties Mita
tamburás zenéjéről, mire az önértetes tam-
burás kést rántott elő s agyonzurta vele a
sértegető Miladinovics Zsivanis. Most a börtön-
ben gondolkodik végzetés tette felett.

— **Meghívó.** A Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület f. hó 11-én délután fél 5 órakor Zomborban a vármegye székházának kistermében igazgató választmányi ülést tart, melyre az ig. választmány tagjai tisztelettel meghívottnak. Targy: Lőverseny és folyó ügyek. Kelt Zomborban, 1894. évi augusztus hó 4-én. Schmausz Endre, elnök.

— **Kitartó öngyilkos.** Bindis Verka, a néhai híres Bindisnek, a volt zentai cigány-primásnak a leánya nagyon megunta az életet s attól már két év előtt szabadulni iparkodott azzal, hogy magát gyufával megmérgezte, de csak úgy, kicsinyben mitől, mert hamar is érték a bajt, minél előbb kigyógyult. A megmérgezést tavalyi évben megrepetálta a leány, de ekkor változatosság okáért már szaracsikával tett kísérletet és nem is egymaga hanem az öngyilkosságra rábeszélte egy másik cigány leány társát is. Azonban Bindis Verka végzete még akkor sem engedte, hogy meghalljon. Most csütörtök este azután harmadszor is megmérgezte magát a leány és pedig úgy, hogy negyedszer nem lett már szükség az öngyilkossági kísérletre, mert a leány a bevett gyufa oldattól meghalt.

— **Megtamadott végrehajtó.** Mokrinkban — az ottani végrehajtót, a mikor egyik hátralekoslánál a szerűn volt gabonát akarta lefoglalni, Tunic Sándor, Gyukanov Szvetozár, Gyukanov Rada, és Trlmacs Stevo kaszákkal és vilákkal felfegyverkezve megtamadták és tetleg bántalmazták. A riadalomra az egész lakosság összefutott s a végrehajtót a községi asszisztenciával együtt megszalasztották. A község előjárósága csendőrségi karhatalmat kért az adóhátralekosok megfékezésére.

Irodalom.

„Kossuth a fogságban“ cím alatt a „Vasárnapi Ujság“ érdekes cikksorozatot közöl, Kossuth titkáranak, Vörös Antalnak, a nemzeti muzeumban őrzött s eddig kiadatlan íratái s Kossuth sajátkezű följegyzései alapján. Különösen érdekes e közlemények azon pontja, mely megfejtését adja annak, miért rendelték el Kossuth elfogatását. A dolog megfejtése a következő: Miután Kossuthot nem sikerült a „Törvényhatósági Tudósítások“ kiadásától visszaretteneni, mielőtt a hatalom a letartóztatáshoz folyamodott volna, Bécsben két titkos kabinet-ülés tartatott, melyen a Kossuth ellen foganasítandó rendszabályok felett tanácskoztak. Mindkét titkos ülés lefolyásáról Deák Ferencz értesítette levélben Kossuthot. Azonban a leveleket a cabinet noir a postaról elsikkasztotta s felsőbb helyre terjesztette fel. Roppant meglepetést keltett Bécsben, mikor látták, hogy a Deák Ferencz által küldött tudósítás szóról-szóra megegyezik a kabinet-ülésben történetekkel. Meg voltak győződve, hogy itt egy titkos, s az egész országra kiterjedő kémrendszer láthatatlan kezei működnek, titkos összeesküvést szöve Ausztria megbuktatására, s ennek a meszsze elágazó összeesküvésnek egyik tagja magában a kabinetben kell hogy üljön, egyike kell hogy legyen a hét tagnak, a ki Kossuthot és Deákot rendszeresen értesíti az ülésen történetekről. Az igazság az volt, hogy mindkét tanácskozáson részt vett gr. Hardegg, a főhaditanács elnöke is. Ennek pedig volt egy derék, magyar érzelmű foga-

dott fia, ki viszont jó baráti viszonyban állt az épp akkor Bécsben időző Csányi Lászlóval. Hardegg gróf mindent elbeszél fának, a kinek nem volt sietősebb dolga, mint hogy Kossuthnak valahogyan tudomására juttassa azt, a mi ellene készül. Személyesen azonban nem ismerve Kossuthot, Csányitól kért tanácsot, hogy mitevő legyen. Csányi viszont nem vélte czélszerűnek posta útján tudósítani Kossuthot, tehát Deáknak írt, a ki viszont levélben adta tovább Kossuthnak a tudnivalókat. Deák leveleit pedig elfogták s így került minden napfényre. Kossuth maga csak kiszabadulása után értesült a kalandos politikai epizódról.

A „Külföld“ című hetilapnak legújabb száma ritka élvezetet nyújt, amennyiben három alig ismert irodalom valóságos gyöngyeit hozza remek fordításban: „A macska“ című bájos lengyel népdalt, egy gyönyörű horvát szerelmi dalt és néhány új görög dalt, a melyek érthetővé teszik királynőnk e nyelv iránti előszeretetet. Azonkívül a gyönyörű regényfordítások mellett egy igen szép lengyel és egy angol novellát hoz, valamint a legújabb norvég és dán irodalom érdekes ismertetését, az antwerpeni kiállításról és a konstantinápolyi földregésről szóló cikkeket és a honi rovatban Bársony István

legújabb művének lendületes bírálatát. A gyönyörűen kiállított lapot minden intelligens ember figyelmébe ajánljuk. Szerkesztőség és kiadóhivatal Nádor-utca 15. I. em. Mutatványszámokat ingyen és bérmentve.

HIRDETÉSEK.

Két

kereskedősegéd

az egyik a ki már 5—6, a másik pedig ki 2—3 év óta mint segéd működik azonnali belépésre alkalmaszást talál

Vidakovits György

zombori divatáru kereskedésében.

Megkiváncsítják a magyar, német és szerb nyelv.

1—6

KLYTHIA

Az arcbőr szépítése és finomítása.

ZSIRPUDER.

A BŐR ÁPOLÁSÁRA.

Legelegánsabb toillete-, bál- és szalon-puder fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve.

TAUSSIG GOTTLIEB

finom toillete-szappanok gyárosa és illatszerek főraktára
Bécs I. Wollzeile 3. sz.

Kapható: a legtöbb illatszere-, drogua- és gyógyszerárakban.

Egyéves önkéntesek lehetnek

azon ifjak is, kiknek érettségi bizonyítványuk nincsen; sőt **középiskolát sem végeztek** s így rendes besoroztatásuk esetén három évi katonai szolgálatra volnának kötelezve, ha valamely csász. és kir. hadtestparancsnokság előtt a szabályszerű aspirans-vizsgát eteszik, amelyre megfelelő szorgalom mellett **néhány hónap** alatt előkészülhetnek.

Válaszbélyeggel felszerelt levelekre részletes felvilágosítást ad

Landesmann Lipót
igazgató. **SZABADKÁN.**

NB: **Besorozott** hadkötelesek **már** nem bocsáthatnak vizsgára.